

Beszámoló a XXI. Magyar Haltani Konferenciáról

Nagy László

2025. július 10-én és 11-én 21. alkalommal került megrendezésre a Magyar Haltani Konferencia. Páros években a Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kara ad otthont a rendezvénynek, míg a páratlanoknál az utóbbi évtizedben a tiszaovári Hableány Hotel szolgált a konferencia helyszínéül. A két nap alatt a közel 70 résztvevő 24 előadás és két poszter révén fontos és aktuális kutatási eredményekről értesülhetett.

A konferenciát Nagy Sándor Alex, a társaság elnöke nyitotta meg. Ujvári Imre, Tiszafüred város polgármestere az eseményen nem tudott részt venni, így Virág Tibor alpolgármester úr köszöntötte a résztvevőket.

Sály Péter és munkatársai a Tarna példáján keresztül mutatták be a középhegységi-dombsági kisvízfolyások halait veszélyeztető tényezőket. Előadásukban felhívták a figyelmet a klímaváltozásra, az élőhelyeket befolyásoló antropogén hatásokra, a horgászok fajismereti hiányosságaira, az idegenhonos fajok térnyerésére, valamint az őshonos fák védelmére is.

Czeglédi István és munkatársai 18 év halfaunisztikai adatait elemezve vizsgálták az idegenhonos fajok hosszútávú hatását a halegyüttesek szerveződésére. Megállapították, hogy az idegenhonos fajok magas aránya növeli a halegyüttes időbeli változékonyságát és csökkenti a stabilitásukat.

Szepesi Zsolt a csupasztorkú géb (*Babka gymnotrachelus*) állomány nagyságának szezonális változásait vizsgálta a Zagyván és a Tarnán, figyelembe véve a mintavétellel töltött időt, melyet az elektromos halászgép rögzített. Az állomány május és szeptember között mindhárom helyen folyamatosan nőtt, novemberre viszont drasztikusan csökkent.

Tóth Norbert és munkatársai a Tisza-tavon telelő nagy kárókatónak halfogyasztási szokásaira derítettek fényt gyérítés során kilőtt egyedek gyomortartalmának vizsgálatával. A süllő (*Sander lucioperca*) képezte zsákmányuk legnagyobb részét, testtömegük 15-25%-ának megfelelő halat fogyasztanak el naponta.

A konferencia szünetében Bajcsev-Dancsó Dénes és munkatársai poszterét tekinthették meg az érdeklődők. A poszter a balin (*Leuciscus aspius*) tápcsatornájának tartalmát vizsgáló kutatás eddigi eredményeit ismertette. A vizsgálatból kiderült, hogy az inváziós cifrarák (*Faxonius limosus*) és az idegenhonos gébfajok a balin fontos táplálékul szolgálnak.

A második szekció középpontjában a halfaunisztika állt. Július Varga és Dominik Hvizdoš a Hernád egyik mellékfolyóját, a szlovákiai Gölnic folyó halfaunáját vizsgálta, ahonnan a sebes pisztráng (*Salmo trutta m. fario*), a fűrgő cselle (*Phoxinus phoxinus*) és a kárpáti márna (*Barbus biharicus*) is nagy számban került elő.

A gyülekező hallgatóság (Fotó: Papp Gábor)

Huttman Máté és munkatársai a Sebes-Körös és a Holt-Sebes-Körös halfaunáját vizsgálták, felhívva a figyelmet a keresztzárások hatásaira, valamint a nem megfelelően tisztított szennyvíz halállomány-összetételére, valamint a halak egészségére gyakorolt káros hatására.

Sólyom Norbert és Csépes Eduárd a Villogó-csatorna halfaunáját vizsgálta. A csatorna belvízelvezető funkciót lát el, emellett halastavak vízutánpótlását biztosítja, valamint vízből öntöznék is. A csatornában nagy számban fordultak elő halastavakból kiszökött halak.

A következő szekcióban Ladislav Pekarik a Duna középső szakaszának kecsgeállományát vizsgáló, több mint egy évtizedet felölelő kutatásukat ismertette, hangsúlyozva a telepítés jelentőségét és a genetikai diverzitás fontosságát.

Pallos Réka és munkatársai a sügér (*Perca fluviatilis*) Apophallus-fertőzöttségét vizsgálták. A parazita metacerkáriái fekete pöttyként jelennek meg a sügér testén. Kutatásukban a balatoni sügerek fertőzöttségének mértékét vizsgálták, kiegészítve egy országos kérdőíves felméréssel. A vizsgálat során kiderült, hogy a Balaton keleti medencéjében magasabb a fertőzöttség, ami a mótely végső gazdája, a bűvármadarak nagyobb számával, valamint a víz nagyobb átlátszóságával magyarázható.

Bakos Botond és Takács Péter az Ázsiából származó, Észak-Amerikában inváziós kígyófejű hal (*Channa argus*) által jelentett veszélyre hívta fel a figyelmet. Az agresszív, szapora hal terjedésének következményei beláthatatlanok. Az Európai Unió tiltja a faj behozatalát, a fokozott óvatosság így is indokolt.

Takács Péter a csukafélék és pócfélék elterjedését és filogenetikai viszonyait ismertette, felhívva a figyelmet a morfológiailag igen hasonló fajok legfontosabb határozóbélyegeire.

Nagy László és munkatársai a Felső-Tiszából gyűjtött menihalak mikroműanyag-szennyezettségét vizsgálták 4

A konferencia második napja egy vitafórum, amelynek témája ezúttal az őshonos halaink megővése volt. Az első előadás Imecs István és munkatársai nevéhez fűződik, a réticsík, valamint a botos köllönte (*Cottus gobio*) védelme érdekében végeztek komplex természetvédelmi beavatkozásokat Székelyföldön. A beavatkozások során növelték a két faj szaporodási sikerét, új élőhelyeket hoztak létre, új vizeket népesítettek be a botos köllönte *ex situ* nevelt

Tiszafüred Város Önkormányzata a korábbi évekhez hasonlóan idén is szponzorálta a konferencia megrendezését, amit a Magyar Haltani Társaság tagjai és a konferencia résztvevői nevében ezúton is köszönünk. Köszönettel tartozunk továbbá a Hableány Hotel munkatársainak, akik szintén nélkülözhetetlen segítséget nyújtottak a rendezvény lebonyolításában.